

med drugimi kardinal Mercier, predsednik državne zbornice in senata, apostolski nuncij, vsi škofje Belgije, justični, železniški, minister za umetnost in znanstvo itd. Najbolj znamenit je bil govor prof. Kurtha: Cerkev in poduk. Solski odsek je sprejel resolucijo za popolno enakopravnost državnih in katoliških šol. Na vrsto je prišlo tudi narodnostno vprašanje, ker vlemi zahtevajo svojih šol z vseučiliščem, do kaknega sklepa ni prišlo. Zelo zanimive so bile razprave v odsekih za organizacijo ženstva, strokovna društva, časnikarstvo, znanost in književnost, kjer so bile sprejete važne resolucije. Na slavnostnem zborovanju je vzbujal največjo pozornost govor orleanskega škofa, ki je dejal, da razmerje med ljudstvom in višjimi pastirji na Francoskem se nikdar ni bilo tako pristržno ko sedaj in da goji najboljše nade za cerkev na Francoskem. Govoril je tudi v imenu avstrijskih katoličanov grof Galen in so zlasti njegova izvajanja o Bonifacijevem in Pijevem društvu vzbudila največje zanimanje in odobravanje. Slavnostnega sprejema se je udeležilo 60.000 oseb od najvišjih stanov do priprostega delavca in kmeta. Dasi je v okraju Meckeln liberalno občinstvo skoro v večini, se mir nikjer ni kalil — naši liberalci tega seveda ne bodo zapopadli, saj svoje nature niti toliko nimajo v oblasti, da bi ne napadli priprostitih romarjev.

Mala politična naznanila.

Dne 1. oktobra: V Cetinju so odkrili vojaško zaroto proti črnogorski vladarski rodovini. Ba je bil del vojske mobiliziran proti vladarski rodovini. — V Solunu zborujejo že nekaj dni zaupniki mladoturške stranke. V Dobru poučeni krogih se govori, da nameravajo Mladoturki skleniti, da se združijo njihova društva za „skupnost in napredek“. Na ta način hočejo omogočiti, da se bodo lahko združila tudi druga narodnostna društva, ki delajo Mladoturkom veliko skrbi. — Rusko zunanje ministrstvo je dobilo vznemirjalna poročila o vojni pripravi Japonske v Mandžuriji. Veliko ruskih trgovcev se pripravila za likvidacijo svojih podjetij.

Dne 2. oktobra: Španska armada je zasedla goro Gurugu, na kateri je bila utaborjena glavna moč Kabilov. Celo mesto Madrid je v zastavah. — V Bosni in Hercegovini se ustanovi nova mohamedanska stranka, ki naj združi vse Mohamedance brez ozira na narodnost, to pa zlasti glede zastopstva v bodočem bosanskem saboru. Pravila za stranko so že izdelana. — V Barceloni na Španskem je zasledila policija neko anarhistično zaroto. Tri anarhiste so zaprli vsled neklih poročil, ki jih je dobila policija od neke zasebne strani. Našli so pri njih spise, iz katerih se je izvedelo, da se je nameravalo poriniti v Madridu več visokih oseb.

Dne 3. oktobra: Ministrski predsednik, naučni minister in nemški minister so se posvetovali v zadevi sankcioniranja lex Kolisko-Axmann. Odključne še ni bilo. Čuje se, da za sankcioniranje ni nič kaj ugodno stališče. — V Italiji se marljivo oborožujejo. Ustanovljenih je že pet novih konjeniških polkov. — Sankcija bosenske ustave in volilne pravice bo vsak čas izvršena. — Nemški kancelar, ki pride 15. novembra v Rim, pride tudi v Vatikan ter bo imel pogovor s papeževim državnim tajnikom.

Dne 4. oktobra: Na Bolgarskem je nastalo med mlajšimi častniki nevarno gibanje, naperjeno proti vojnemu ministru, ki je sovražno preosnovam, katere zahtevajo mlajši častniki. Častniki imajo tajne sestanke in zveze. — Predvčerajšnjim se je vršil na Dunaju ministrski svet, ki se je bavil z delomožnostjo češkega deželnega zbora in z bosenskim ustav-

nim načrtom. Posvetovanja so se udeležili vsi ministri razven poljedelskega ministra. — Ministrski svet je sklenil, sklicati državni zbor v drugi polovici meseca oktobra. Češki državni poslanci bodo imeli prihodnje dni na Dunaju posvetovanje, da določijo takiko za prihodnje zasedanje državnega zbora.

Dne 5. oktobra: Cesar je predvčerajšnjim v posebni eno uri trajajoči avdijenci sprejel ministrskega predsednika Bienertha v zadevi sklicanja državnega zbora. V prihodnjih dneh priobči „Wiener Zeitung“ cesarjev patent, ki sklicuje državni zbor na dan 20. t. m. Zasedanje državnega zbora bo otvorjeno z dolгим govorom ministrskega predsednika. — Dunajski župan dr. Lueger sklicuje na soboto 9. t. m. posvetovanje vseh načelnikov nemških strank, da nemške stranke zavzamejo enotno stališče napram nesankcioniranju lex Axmann. — Nemški narodni svet bo priredil na dan, ko se sestane parlament, kot protest proti nesankcioniranju lex Kolisko Axmann demonstracijski obhod po Dunaju. — V Portlandu v Severni Ameriki so prijeli nekega Arturja Wrighta, v trenutku, ko je hotel planiti z revolverjem na predsednika Združenih držav Tafta, ki se je pripeljal v avtomobilu. Našli so pri njem poln žep nabojev. Nameraval se je na Tafta dobro organiziran anarhistični napad.

Razne novice.

Duhovska vest. Ob priliki posvečevanja župne cerkve na Dolu pri Hrasniku je imenoval prevzvišeni g. knezoškof dr. Mihael Napotnik pred. g. župnika Antona Vetrnika duhovnim svetovalecem.

Odlikovanje. Deželni odbornik Robič je dobil v graški razstavi vin posebno državno kolajno, njegov sin Feliks Robič pa priznanje za umno kletarstvo.

Imenovanje. Gardnega vicestražmojstra majorja Jerneja Andrejka pl. Ltvnograda, pisatelja znane knjige „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“, je imenoval cesar za stražmojstra v prvi aršierski telesni gardi.

Iz šole. Imenovan je učitelj Ivan Žolnir na ljudsko šolo v Spodnjem Dravogradu, za šolskega vodjo na III. češki šoli v Mariboru učitelj Viktor Setina. Definitivnim učiteljem in učiteljicam so imenovani: Albert Jerin v Podčetrtku, Ferdinand Kokot v Pišecah, Amalija Pušenjak v St. Jerneju pri Konjicah, Jožeta Stegenšek v Spitaliču, Silva Babič v Stranicaah, Frančiška Podlesnik v Dobju. Glede starostne doklade se je v dveh slučajih razsodilo, da se glede zunanji učiteljev, ki stopijo v štajersko šolsko službo, ravna glede službenih let za pripoznanje starostne doklade po štajerskem šolskem zakonu.

Mesto učitelja oz. učiteljice je razpisano na trirazredni ljudski šoli v Spodnji Polskavi, p. Pragersko. Prošnje do 20. t. m. je vložiti na krajni šolski svet.

Dr. Benkovič in dr. Verstovšek sta dobila dopisnici, oddani na Dunaju, na katerih se jima grozi radi rabe slovenskega jezika v deželnem zboru.

Dokazovanje „Narodnega Lista“. Slučajno sem dobil v roke zadnjo številko „Narodnega Lista“. Ko površno pogledam njegove dopise iz celjskega okraja, naletim zapored na besedico „baje“, ki je gotovo najboljši in pri liberalcih navadno edini dokaz za resničnost tega, kar se trdi v dopisu. To me napoti, da sklenem prebrati prvokrat v življenju vso številko in zbrati vse take dokaze liberalne resnicoljubnosti. Evo jih: V nekem dopisu se bere: „Tako se je baje izrazil nekdo.“ Živel dokaz! V drugem se bere: „Škof je baje napravil račun s kaplanom.“ Zopet v drugih je vse dokazano s tem, da se tako „po trgu govori“, da „tako govori

staro in mlado“, da se „tako splošno in celo med otroci govori“. Zmanjkuje jim v njihovih glavah, sem si mislil pri teh besedah, zato pobirajo otročarije in babje čenče. Višek liberalne resnicoljubnosti pa kaže ta-le sklep nekega dopisa: „Izjavljamo pa, da smo samo zabilježili to, kar kaplanovi somišljeniki po trgu govore, ne da bi trdili, da je to tudi res.“ Ich sage nicht, ich meine nur, da so liberalci — lažnjivci.

Enakost in soc. dem. voditelji. Socialno demokratski drž. posl. Skaret je na stran. zborovanju izjavil, da je v Avstriji 113.000 plačujočih sodrugov. Ako plača vsakdo več kot 40 K na leto socialdemokratskim voditeljem, dobimo velikansko svoto 4.520.000 K. Pri tolikih strankinih dohodkih je seveda mogoče, da se reši toliko in toliko voditeljev, ki nimajo drugega dela, kot da kriče in se pasejo od delavskih žuljev med tem ko ubogi delavci stradajo. Zato pa povsod opozarjajte delavce pred nesrečno socialno-demokracijo!

Katoliško gibanje na Češkem. Slovansko katoliško gibanje je na Češkem tako živahno kot nikdar prej. Zborovanje sledi zborovanju, ki z veliko privlačno silo razširjajo in utrjujejo katoliško češko organizacijo. Dne 5. septembra se je vršilo veliko katoliško zborovanje za južno Češko v Netolicah in 12. septembra veliko ljudsko zborovanje za labsko pokrajino v Podebradu. Isti dan so se tudi vršila posvetovanja in zborovanja katolikov v vlašimerski, brandyski in kolinski okolici, 19. septembra je bilo v Mladih Vožicah veliko manifestacijsko zborovanje. To gibanje, ki se razširja z neizpremenjeno iskrenostjo po vseh čeških pokrajinah, povzroča „naprednim“ listom že veliko skrbi. Da se bo pa mogla ustvariti tudi razširjevanju kat. misli močna materijalna podlaga, se dela pridno in po načrtu za gospodarsko združenje in razvoj kat.-nar. volilcev. Z novim letom je začela poslovati „Gosp. zveza čeških kmetijskih združenj“, ki danes po desetmesečnem delu izkazuje že pol milijona kron prometa. Nekaj tednov pozneje se je ustanovila „Deželna zveza čeških kmetijskih združenj“. Ta zveza združuje že 50 rajtajnov in 13 konsumnih društev. Napredek na gospodarskem polju je povzročil, da se je ustanovila v Pragi posojilnica, kateri načeljuje šolski svetnik dr. M. Kovar. Začetni razvoj tega zavoda „Češkoslovska Založna“ obeta krepak svoj proevit. Tako morejo tudi katoliški narodnjaki na Češkem kot njihovi somišljeniki na Moravskem, in sicer pod veliko težjimi pogoji, reči ponosno: „Mi gremo naprej!“ — Tako vidimo, da ima katoliška misel vsespovsod, posebno pa še med Slovani, tako trdna tla, da bodo želje „Svobodomislecev“ vedno brezuspešno butale ob njo!

Novi boji francoskih katoličanov. Francoska vlada skuša zatrefo zasebno šolstvo ter uvesti izključno le državno šolo brez verskega pouka. V teh šolah bodo uvedli šolske učne knjige v popolnoma brezbožnem duhu. Samoumevno, da so se katoličani, na čelu kardinali in škofje, tej vladni nameri z vso odločnostjo uprli. Izdali so pastirski list, v katerem pravijo, da rajši pretrpe vse muke, kakor bi dopustili, da se tako tepa svoboda vzgoje. Katoliškim starišem so pod najstrožjimi kaznimi prepovedali pošiljati otroke v brezversko šolo. Vlada premissluje, kaj bo naredila. Med ljudstvom je izgubila vse zaupanje in zato bo tem lažje katoliškim Francozom svobodomiselske brezverske nakane preprečiti.

Slovenske učne knjige za srednje šole, in sicer: Mazi „Geometrijski nazorni nauk za I. razred srednjih šol“, Matek „Geometrija za srednje in višje gimnazijske razrede“, Matek „Aritmetika in algebra za srednje in višje gimnazijske razrede“, dalje Pečjakov „Verouk za VI. in VII. razred sred-

Miha: Juhihihihit. Ta je pa lajn! To pa hočem tudi jaz znati. Veš, kadar bova imela več časa, me jo boš naučil, da jo bova potem skupaj pela gor proti St. Vidu. Zdej pa izpijva, meni se mudi. Nič kaj ne zameri!

Jaka: Nimam kaj. Na svidenje!
Si tace iščeš (Si tacuisses)
Si tace najdeš.

Slava Bišancev.

1.
Tebē pohvaliti hočem naš Biš.
Dost' imaš snažno pozidanih hiš,
Travnike, njive in paše zelene,
Lepše vasi na Slovenskem nobene.

2.
Naši Bišanci so pridni ljudje,
Delavnih rok in pa bistre glave,
Vedno veseli prepevajo radi,
Vince popivajo stari in mladi.

3.
Dajejo svoje sinove učiti,
Da bi jim služili v čast tno prid;
Druge pa kliče si cesar v vojake,
Kadar je vojska, pogumne junake.

4.
Naše gospode spoštuje ves svet,
Vsakega stavijo drugim v vzgled,
In pozvedujejo: odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša!

5.
Prvi v modrosti je vse prekosil,
Milega srca dobrote delil,
Cirkvi in šoli, — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša!

6.
Glejte tam drugi cesarjev zaklad
Množi in nosi ovratnik že zlat
V beli Ljubljani; — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

7.
Glejte tam tretji je moder sodnik,
Divjim razbojnikom strahi je velik
Ino tatovom, — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

8.
Glejte tam štiri — potreben povsod,
Dohtar je učen — jezičen gospod,
Branil pravico, — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

9.
Glejte tam petega — v šoli sedi,
Večnili resnic in čednosti uči
Nemce in Lahe — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

10.
Glejte tam šesti — duhoven gospod
Dober pastir — zveličanja pot
Kaže kristjanom — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

11.
Glejte tam sedmi — ki v samostanu šel,
On si izvolil najboljši je del,
Moli in dela, — odkod pa je priša?
Z našega Biša je nekda pritiša.

12.
Naše gospode spoštuje ves svet,
Vsakega stavijo drugim v vzgled
In pozvedujejo: odkod pa je priša?
Z našega Biša — je nekda pritiša.

Jakob Gomilšak,
Bišanec.

njih šol" in Poljanec „Mfneralogija" je ministrstvo dovolilo rabiti pri poduku.

Lastna sodba. Na zborovanju radikalnega dijaštva v Ljubljani, je dijak Zorman v poročilu o um. vzgoji dijaka dejal, kakor poročajo radikalni „Narodni dnevnik", dobesedno sledeče: „Kletve in surovi izrazi so pri nas tako navadni, da se zanje ne zmenimo več. Naš dijak je v čuvstvenem življenju podivjan. Starejšim kličem, naj se spreobrnejo v zadnji uri." — Tako sodijo radikalni študentje sami o sebi.

Dr. Benkovič otvori odvetniško pisarno v Celju začetkom decembra. Pisarno v Brežicah je prodal dr. Stikerju, bivšemu koncepientu v Celju. Dr. Kurovec otvori svojo pisarno v kolodvorski ulici v Celju.

Rektorji živinozdravniških visokih šol. — Cesar je dovolil, da bodo smeli počenši s šolskim letom 1909—10 profesorji na visokih živinozdravniških šolah na Dunaju in v Lvovu voliti rektorja za dobo dveh let in bosta rektorja za časa svoje službe imela naslov: „magnificenca".

Nemški in slovenski demonstranti. V Ašu na Češkem so bili uprizorili Nemci velike demonstracije proti nekemu nepriljubljenemu davčnemu uradniku. Uprizorili so bili pravi bombardirni proti hiši, v kateri je stanoval omenjeni uradnik. Sodnijski cenjena škoda je znašala 360 kron. Naslednji dan so našli na dvorišču okoli 800 kamenov. Demonstranti so bili objeseni od 24 ur do 14 dni. Te kazni je treba primerjati s kaznimi, ki so doletele ljubljanske demonstrante. Vendar se ni končana storija! Vsi ti demonstranti so bili na Bienerthov predlog — pomiloščeni! Takrat ko se gre za Slovence „strenge Bestrafung", ko se gre za Nemce milost!

Vseslovenska ljudska Stranka. Dne 17. oktobra ob 12. uri dopoldne se bo vršil v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union šohd zaupnikov iz vseh slovenskih pokrajin. Ustanovila se bo ob tej priliki Vseslovenska ljudska Stranka. Na tem shodu bodo zastopani zaupniki S. L. S. na Kranjskem, naše Slovenske kmečke zveze, goriške S. L. S., zaupniki slovenskih krščanskih Korošcev, Tržačanov in Istranov. Zaupnike S. K. Z. že sedaj opozarjamo na ta velpomemben šohd in upamo, da se ga bodo udeležili v kar najobilnejšem številu.

Cebelin pik — zdravilo. „Der steirische Bienenvater", glasilo nemško-stajerskega čebelarskega društva, prinaša neki članek dr. Terča v Mariboru, kateri opisuje, kako uspešno, je rabil čebele pri hudem in drugače neozdravljivem protinu.

Darovi C. gospod kaplan A. Zamuda na Vranskem je nabral na odhodnici vranskih rekrutov 10 kron za oškodovane po toči, na odhodnici gospoda abiturijenta Lukmana pa 15 K za S. K. S. Z. Srčna hvala!

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«!

Mariborski okraj.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Nemško šolo namestavajo št. lenartski „posilince" z blagoslovljanjem slovesno otvoriti! Čudno! Ker jim vsa reklama, vse Baldekovo in Pepetovo stokanje in beračenje ni zamoglo zadostno število nesrečnih otrok v nemško žrelo privabiti, so se poprijeli zadnjega sredstva, namreč cerkve. Navadno jim vse, kar je le blizu cerkve, smrdi, ter zabavljajo čez sveto cerkev, da se kar kadi, a sedaj pa hočejo poštenim kmetom nasipati peska v oči, češ, glejte, saj smo mi tudi verni, saj mi damo nemško šolo še celo blagosloviti in tudi krščanski nauk se bo poučeval! Smešno, seveda se bo že krščanski nauk poučeval, ker to šolski zakon zahteva. Kar se pa tiče vernosti št. lenartskih „fünfarjev" (po novi veljavi „cajnarjev"), pa dragi kmetje le sledeče pomislite: Ali ste že videli kedaj te gospe, ki love sedaj vaše otroke ter se vam dobrikajo, pri sv. maši? Ne! Le ob največjih praznikih pride par fünfarjev v cerkev in še takrat le k zadnjemu blagoslovu, kakor nekatere gospe, ki nosijo svojo novo obleko le v cerkev kazat. Ob neki taki priliki videl sem št. lenartskega Pepeta v cerkvi! Gotovo je pridno molil? A kaj se! Se niti pri povzdigovanju ni pokleknil, ampak je kar široko sedel na stolu, četudi je sicer jako hiter, kadar je treba pobirati slovenske groše! Čudno, čudno! O št. lenartskih protestantih ali luteranih, ki imajo pri nemški šoli glavno besedo, bi bilo pač škoda še kaj pisati.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Kdo je pravzaprav plačal nemško šolo? Ti ubogi kmet sam! Zakaj pa? Saj imamo mi že eno šolo, za katero moramo še tudi vedno plačevati! Ali nam ta ne zadostuje več? Da, naša šola je popolnoma dobra, v kateri se naši otroci za življenje vse potrešno naučijo! Toda Nemci želijo, da naj bi postal kmet vedno zabit. To pa se zamo- ro storiti le v taki šoli, v kateri otrok ne razume učitelja! Rači tega pa zidajo Nemci nemško šolo za slovensko kmečko dečo, ker vedo, da se slovenski otroci ne bodo prav ničesar naučili v nemški šoli, ker

ne bodo razumeli učitelja, ki jim bo že od prve ure govoril samo v tujem jeziku! Potem pa naj Nemci sami plačajo svojo nemško šolo! (Toda to je nemogoče! Saj je vendar po vsem svetu znano, da nekateri šentlenartski Nemci nimajo mnogo denarja in ga morajo iskati drugod. Le pomislite nekoliko na falirano nemško foršuskaso! Pri enem bo v kratkem zapel boben, saj mu mora Südmarka vsako leto štirikrat na pomoč priskočiti; a drugi in druga so pa tudi bili že radi raznih goljufov zaprti! Toda psi! Zakaj bi pa potem ravno mi kmetje morali še to nepotrebno šolo plačevati! Odgovor: Postava pravi, da lahko zahteva vsako ustanovitev javne šole, ako zamore dokazati, da bo hodilo v njegovo šolo skozi pet let vsako leto vsaj 40 otrok. Mi imamo že sedaj eno javno šolo! Ako bodo naši kmetje res tako neumni, da bodo v novo nemško šolo pošiljali tudi svoje otroke, in sicer vsi skupaj vsakoletno po 40 otrok, tako bomo čez pet let tudi za to morali plačevati. No, to je pa lepo. Nazadnje naj si še zamislijo, Talijani novo šolo, potem pa še cigani, in mi jim bomo seveda plačevali!

m Gočova. Slišali smo, da se tistim grešnim zemljanom, ki so „Evina jabolka" jedli, hoče nek Tomažek približati. Pa na nekem „strmogorskem" kraju še dolgo ne bode „trava rasla". Kdo ve, če ne bode j o k a n j a in bridkega žalovanja? Torej na veselo svidenje!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Zadnje nedelje je priredilo tukajšnje izobraževalno društvo veselico, katere se je mnogo ljudi udeležilo. Videli smo med drugimi č. g. kaplana, g. župana, mnogo mož in žen, fantov ter deklet, ki so z zanimanjem sledili posameznim točkam. Govoril je tajnik Z. S. M. iz Maribora. Zelo dobro je bila igrana igra „Sv. Cita", kakor so bile tudi pevske točke izborne. Po igri je še marsikateri poskušal in tudi zadel svojo srečo pri srečolovu, ki je vzbujal mnogo smeha. Take hvalevredne prireditve bi naj društvo večkrat priredilo.

Maribor. V nedeljo dne 10. t. m. je v Narodnem domu predstava „Gospod svetnik."

m Sv. Anton v Slov. gor. Kakor se je že zadnjič poročalo, priredi Kat. bratno pri Sv. Antonu v Slov. gor. veselico z gledališko predstavo, petjem in tamburašjem dne 17. oktobra v prostorih gđ. Alt. Vstopnina: sedeži 40 vin., stojišča 20 v. Natančnejši vspeled se objavi prihodnjč. Vabi torej uljudno vse mlade in stare Ojbor.

Ptujski okraj.

p Ptujski odpadniki! Kakor so listi pred kratkim poročali, je na Ptuj odpadlo zopet 7 Nemcev k protestantizmu. Značilno za ptujske razmere je, da je n. pr. vinotržec in veleposestnik Fürst ml. s celo družino odpadel radi tega, ker kat. cerkveno predstojništvo po cerkvenih postavah ni moglo ustreči njegovi želji, da bi se v mestni cerkvi zvonilo pri pogrebu njegovega sorodnika, pred kratkim umrlega Voldemarja Hintze!

p Ptuj Mestni vrh. Naš obč. predstojnik g. Andrej Zorec je dal s svojimi marljivimi odborniki naše občinske in vozne ceste tako spretno zgraditi, da smo vsi zadovoljni. Pri zgradbi cest sodeluje g. A. Zorec. Vrlo naprej! Slava občini!

p Ptuj Mestni vrh. Rojak g. Anton Ploj, posestnik v zgornjem Mestnem vrhu, otvori 10. oktobra t. l. svojo novoustanovljeno gostilno z različnimi jedili in pljačo. Obeta nam izvrstna jedila in točenje pristne vinske kapljice kakoršna raste na slovenskem Stajerju.

p Sv. Urban pri Ptuj. V četrtek dne 16. sept. t. l. odnesla sta viničarska fanta Franc in Janez Sattler iz Vinterovec, iz gostilne pod vejo g. Franca Horvat v Placarju svoto denarja okoli 150 kron. Na zvit način dospela sta do hišnih ključev, naredila preiskavo, odprla omaro ter z omenjeno svoto odšla na Nemško.

p Sv. Marko niže Ptuja. Gledališka predstava bralnega društva se je jako dobro obnesla. Glavno zaslugo imata zopet vrli in za vse dobro vneti dekletki Marija Kostanjevec in Neža Petek, pod katerih vodstvom so se druge igralko jako dobro izurile, tako, da so nam pripravile lepo zabavo in mnogo smeha. Javna hvala naj bo izrečena vsem igralkam za njih trud, kakor tudi vsem, ki so se za prireditev brigali.

p Sv. Marjeta. Kaj dela alkohol? Ze zopet se je zgodila strašna nesreča. Dne 29. septembra zvečer okoli 11. ure dopolnoči pri Sv. Marjeti niže Ptuja v vasi Gajovci, so neizobraženi fantalini, pijani od šnopsa prihruli v našo faro in je en fant iz vasi Borovec ustrelil v glavo mladeniča F. Prelog-a, starega 18 let. Mladenič ni šel iz navade med družbo, ampak samo iz radovednosti. Ker pa ni slišal klica „odstopite", je počilo iz samokresa in omenjeni se zgrudi nezavesten na tla. V pol ure je bil že mrtev.

p V Slovenjivasi je zmagala pri občinskih volitvah S. K. Z. Strašikovci so padli. Županom je izvoljen Andrej Slamberger. Živeli vrli volilci!

p Oče umoril lastnega otroka. V Slovenji vasi pri Ptuj se je zadnji petek zvečer zgodil grozen zločin: Posestnik Klemen pride zvečer pijan domov, kjer so ravno zelje rezali. Ko mu očeta žena njegovo pijanstvo, zgrabi divji možkramp, da bi po njej udaril; a 18letna hčerka Ana, hoteč odvrti smrtni udarec, zgrabi za morilno orodje; to očeta tako razjezi, da pograbi oster nož, s katerim so ravno rezali zelje, in ga z vso močjo zamahne po hčerki; zadel je glavno žilo na vratu; nesrečna deklica beži proč, a se kmalu zgrudi, in v četr uri je bila mrtva. (To je

bil v nedeljo na Hajdino neizrečeno žalosten pogreb. Nečloveškega očeta je že prišla roka pravice. Tako deluje ptujski šnops na Ptujem polju! Nemški listi bodo seveda zopet silno vpili nad tem slučajem, a nobeden ne bo prinesel vesti, da je tega kakor tudi brezštevlnih drugih grozodejstev okoli Ptuja kriv ptujsko-breško-nemški šnops! Kdo se bo že enkrat usmilil nesrečnega zapeljanega ljudstva?

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. V ponedeljek, dne 4. oktobra popoldne je zgorela viničarija grofa Herbersteina v Juršincih. Rodbina viničarja Ribiča je bila odšla vsa z doma, le dva celo majhna otroka sta ostala doma; večji, star kaka štiri leta, je zakuril v listnjaku in kmalu je bilo vse v ognju; hiša je zgorela, z njo pa tudi manjši otrok, ki še ni mogel hoditi.

p Trgatev. Vsled obilnega dežja v zadnjem času je začelo grozdje precej pokati; na mnogih krajih že raditega v tem tednu podbirajo; a glavna trgatev se bo začela šele drugi teden. Pridite vinski kupei po pristno dobro kapljico v lepe Haloze!

p Sv. Boltenk v Slov. gor. Med ljudstvom se je raznesla vest, da zahteva naš nadučitelj v imenu kr. šol. sveta od tukajšnje učiteljice, da mora takoj prošnjo vložiti na kr. šol. svet za sobo, ali pa v treh dneh načelniku ključne izročiti. (To je za mo drost, ki je lastna samo našemu nadučitelju! Povpraševali smo o tem pri vseh članih kr. šol. sveta, pa nobeden ne ve ničesar o tem, še manj pa, da bi ga kdo v to pooblastil. Naj ga vendar pouči kraj. šol. svet, da on nima nikake pravice v imenu istega budalosti naganjati, najmanj pa, če ga v to nihče ne pooblasti.

p Bukovec pri Ptuj. Dopis „Slovenskega Gospodarja" iz Nove vasi pri Ptuj od „paprake" vzbudil je v naši vasi veliko zanimanje, in v obče se je govorilo, „škoda, da se ni to zgodilo v gostilni „pri H", kjer se shaja vsako nedeljo lahkomiselna mladina iz raznih vasi in se pleše pozno v noč, razgraja se, da se po celi vasi moti mir in to vse brez vsakega dovoljenja od občine. Gospod občinski predstojnik, ali nič o tem ne veste? Ali hočete, da pride naša lepa vas res v slab glas? (Od kod jemlje mladina, ki cele nedelje in noči tiči v gostilni, pije in razgraja, denar za to? Kaj pa pomeni govorica in preiskovanje glede pogostih tatvin v naši vasi in okolici? Res, kaj mi v naši lepi vasi sedaj doživimo! Gospo župan in vplivni možje, na delo, resnobno delo, in če bo tudi treba komu ponuditi „paprake", branimo čast svoje rojstne vasi. „Bukovečan."

p C. kr. skrb za varstvo človeškega življenja. Iz Rogatec se nam piše: Da se briga c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj za „drago" življenje naših ščetinovcev, smo se letos zadosti prepričali; da pa tako izvrstno skrbi za varnost človeškega življenja, nismo videli. Nek Bosman, vsakdanji gost naših krčmarjev, žugal je mnogokrat svoj ženi, da jo bode vstrelil. Divjal je večkrat z nabito puško za njo. Ker pa žene ni mogel dobiti, obstrelil je pred tremi leti svoja otroka, ki sta že bila na peči pri počitku. Za to je dobil tudi sodnijsko nagrado... In tak človek je sedaj dobil orožni list!

p Oho! sva že vkup. Kdo pa ste vi, vpraša mož postave? No, kaj me ne poznate? Bosman — največji posestnik florjanske fare. Od kod pa pri tako lepi mesečini? Iz Rogatec. Malo sem ginjen, pa to nič ne škodi; kaj ne gospod? Ali vidite, kaj nosim? No kaj pa? Puško. Sedaj se nimajo florjanski zajci nič več smejeti. He, he he! Pa „bofenpos" tudi imam — če ravno so ljudje treh far pravili, da ga Bosman nikdar več ne dobi. Človek mora imeti prave prijatelje, pa gre vse. — No, no! da imate puško, vidim; da ste dobili orožni list, verjamem; pa prosim brez zamere, pokažite mi ga. — In zdaj... Bosman išče, išče; Bosman nič, nič ne najde — Bosman — gre brez puške domu.

p Rogatec. V četrtek dne 7. oktobra ob 2. popoldne se je sešel v tukajšnji šoli pomožni odbor za rogaški okraj. Ker zboruje deželni zbor, so deželni poslanci opravili svojo odsotnost.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja Marijina družba priredi v nedeljo, 10. in 17. t. m. po večernah v šolskih prostorih igri „Naj dena hči" in „Čašica kave". Na to opozarjamo tudi drage sosede.

Ljutomerski okraj.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Petindvajsetletnico zakona sta obhajala na prav lep način znana narodnjaka Matjaž in Marija Jurkovič v Stanetincih dne 19. septembra t. l. Postavila sta pri svoji hiši lep križ, katerega je ob navzočnosti domačih č. g. duhovnikov blagoslovil brat, veleč. g. škof Martin Jurkovič. Potem se je razvila lepa domača zabava, kjer smo se narodnjaki, sosedje in prijatelji slavljencea pri rujni kapljici in polno obloženih mizah spomnili tudi obmejnih Slovencev ter zložili za šentiljski dom 10 K 33 vin. Jubilatoma želimo dočakati še zlate poroke, šentiljskemu domu pa mnogo darovalcev!

Slovenjgraški okraj.

Otvoritev Društvenega doma v Šmartnem pri Velenju. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Šmartnem pri Velenju vabi k otvoritvi Društvenega doma, ki se vrši dne 10. oktobra ob 1/3 popoldne. Vspored bo zelo mnogovrsten: 1. blagoslovitev; 2. petje; 3. govori; 4. gledališki igri: „Krčmar pri

zvitem rogu", burka enodejanka, in „Jagode“, igra-kaz v enem dejanju; 5. godba in raznovrstna zabava. Opozarjamo še posebej na 2. točko: petje. Pel boče namreč oddelek slavnega pevskega društva „Ljubljana“ iz Ljubljane, ki nas boče to pot prvič počastil na Stajerskem.

To je gotovo izvanredno za naše primeroma skromne razmere, da bomo imeli v svoji sredi pevce tako odličnega in umetno izvežbanega pevskega zbora, ki slovi po vsem Slovenskem, ter bo pri nas pel ne samo popoldne pri otvoritvi Društvenega doma, ampak že tudi predpoldne pri drugem opravilu. Ali vas to ne mika, da pridete ta dan v obilnem številu v našo lepo gornjo Saleško dolino? Da, pridite v obilnem številu, mili slovenski rojaki, in naslajali se boste ob umetnem in milem slovenskem petju!

Pridite in počastite nas, dragi slovenski bratje od blizu in daleč, da se med seboj spoznamo in se ob vaši bratovski ljubezni nasrkamo novih moči za vstrajni, neustrašni boj proti verskim in narodnim nasprotnikom. Zakaj boj bijemo tudi tukaj v tem delu slovenske zemlje in nasprotnikov nam ne manjka. Schulverein s svojo šolo nam skuša ugrabiti našo dečo, Šturmarska mu pripravlja pot že pri nežnih otrocih s svojim šolskim vrtecem, podpira nemškona-cionalne obrtnike, kupuje tudi tukaj slovensko posest in zida Deutsches Haus. Ljudstvo je sicer že zavedno, toda ne po vsem in ne v tolikor, kolikor bi bilo želeli, da se s popolnim uspehom in vstrajno ustavljamu tujemu navalu.

Treba pa je zlasti možko mladino probuditi, čim najbolj izobraziti versko, politično, gospodarsko, treba je naše tukajšnje ljudstvo navdušiti k ljubezni do rodni bratov in do slovenske zemlje, treba mu je pokazati novih virov do gospodarske samostojnosti in blagostanja, voditi ga kvišku k svetim vzorom, navajati ga k varčnosti, trdnosti!

In da to čim lažje dosežemo, v ta namen nam bo služil novi Društveni dom kot šola, središče in zbirališče. To upamo in zato se veselimo novega doma, četudi je skromen in mu še manjka mnogo do njegove dovršitve. Pa vendar nas je v naših razmerah tudi ta skromna stavba stala mnogo žrtev in brez pomeči blagih dobrotnikov, domačih in tujih, katerih se bomo ta dan spominjali, bila bi sploh nemogoča. Mnogo še bo treba žrtvovati, ker stroški še niso pokrili. Pri tem pa se zanašamo na požrtvovalnost domačinov in daljnih rojakov tudi v bodoče.

Društveni dom stoji, in sicer na krasnem prostoru v Smartnem, čisto blizu cerkve, 10 minut od Velenja, krog in krog oddan z vrtom, da so ga veseli vsi dobromisleči.

Pridite torej dne 10. oktobra v Smartno pri Velenju, da se skupaj veselimo! Zlasti vabimo razna društva, da nas počaste korporativno, odseke Orla in sploh vse naše somišljenke vseh stanov.

s Poslano. Smartin p. Sl. gr. V. „Narodnem Listu“ št. 42. dne 23. p. m. me znani dopis na izvanredno nesramen način z lažiblatno kričavo smradu in mi preti celo z grdim zažuganim maščevanjem. Dobro te poznam, kdo da si. Saj si, ti edini v srenji zmožen take pisave, ker si navdihnjen od novodobnega očaka Izraela, s katerim sta se oba pogunala pritepla v te kraje, da sejeta nemir in hujskasta poštene župljane proti svečenstvu in vernemu ljudstvu. Tvoj dopis, je od prve do zadnje vrste izmišljena laž. To ti dokažem z vso Vivodovo rodbino kakor tudi z vsemi prisotnimi pogrebci, razun enega nazadnjaka, vašega pristaša, ki je vedno pijan in se mu je vse to, kar je v dopisu, le sanjalo. Niti z eno besedico nisem omenil v pogrebnem govoru ne Narodne stranke, ne Kmečke zveze, ne peldenščka, ampak slavil sem pokojnega kot mirnega, varčnega ter krščanskega moža in tihega očeta — in tudi omenil, da jabolko ne pade daleč od drevesa, torej naj otroci živijo po očetovem vzgledu. Nadalje mi očitaš neko hujskano in tožarenje faranov za neopravljene maše. Kdo ti je pa še to bedarijo na tvoj „nezacahan“ nos obesil? Ker me pa ravno siliš, ti hočem stvar pojasniti. Leta 1900 je izročila pokojna Lena Karner svojemu rejencu J. lepo posestvo pod pogojem, da isti po njeni oporoki plača sledeče: cerkvi na Homcu 500 K, cerkvi v Smartnem 500 K, in razun tega cerkveni blaginji 80 K, — in sicer v osmih letnih obrokih po 10 K vs. po odbitih odstotkih. Upnik se je v dolžnem pismu tudi zavezal, te svote v obrokih plačevati pa je plačal do leta 1904 samo 102 K in pozneje nič več. Maše za teh 102 K so bile oznanjene in tudi opravljene. Na sodniško vprašanje, če je ves dolg že poravnán, sem podpisani moral seveda to vprašanje zanikati. Ker pa se dolžnik po preteku četirih let (t. j. leta 1909) na dvakratni opomin ni hotel spravz-umeti, je prišla stvar pred sodnjo. Pr obravnavi sem podpisani naravnost izjavil sodniku, da se vsemu dolgu odpovem, ako sodnija v to privoli. Slavna e. kr. sodnija pa je dolžniku naložila, da mora dolg v predpisanem obroku poravnati. Vprašam te dopisnik, kaj sem storil s tem nekorektnega? Obdolžil si me po krivem!

Janez Lenart, načelnik.

Konjiški okraj.

k Sv. Jernej pri Ločah. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se je občinski tajnik v Ločah, učitelj Ferk izrazil, da je občina Loče „deutsch oder deutsch gesinnt“, to je nemška ali nemškega mišlje-

nja, in da mora torej zdravnik, ki hoče priti v Loče, tudi biti „deutsch“ ali vsaj „deutsch gesinnt“. Ločkim nemškutarjem — našteješ jih lahko na prstih ene roke — je torej v prvi vrsti na tem, da pride med nje zdravnik, ki bi naj podpiral njihovo nemškutarijo, ne pa zdravil ljudstvo, ki je skoraj brez izjeme slovensko, ne le samo v Ločah, ampak v vseh onih občinah in župnijah, za katere pride zdravnik v poštev. — Ako pravi učitelj Ferk, da so Loče „deutsch gesinnt“, bi mi še pristavili, da so Loče bolj „deutsch gesindet“, kakor „gesinnt“. Zahtevati namreč za slovensko ljudstvo nemškega, slovenskega jezika nezmožnega zdravnika, je naravnost krivično in nečuvno. Kaj takega zahtevati je zmožen v resnici le pravi posilinenec, ne pa pravi in pošten Nемец, kakoršnih pa v Ločah ni. — Ker zdravnik v Ločah ne more samo od tamošnjih nemškutarjev živeti, ampak od celoga slovenskega okrožja, zato naj premislijo tisti, ki imajo pri nastavljenju bodočega zdravnika kaj govoriti, da ne gre prezirati željo slovenskega ljudstva, ki hoče zdravnika, ki ga boče razumel, pa tudi z njim čutil. Zato pa odločno svarimo, prezirati slovenskega ali vsaj slovenskega zdravnika, ako se oglasi za to mesto.

—r—

Celjski okraj.

Prememba posesti v Celju. Vilo Traun na Lavi pri Celju je kupil profesor Cilenšek za 50.000 K. Kompletkovo hišo v Celju pa ključavničar Rebek za 24.000 K.

c Tridnevnik pri č. oo. kapucinov v Celju v spomin sedemstoletnice redovne obljube sv. o. Frančiška Asiškega in tristoletnice blagoslovljenja vogelnega kamna samostanske cerkve sv. Cecilije od 1. do 3. oktobra 1909 se je prav lepo obnesla ter ostane gotovo v najlepšem spominu vernikom, ki so se je udeleževali v nebrojnem številu. Črez vse veličasten pa je bil sklep tridnevnic, h kateremu so na prošnjo č. o. Gvardijana Ladislaja Hazemali prihiteli premil. g. knez in škof že 2. oktobra popoldne v Celju. Njihov sprejem je bil že na kolodvoru prisrčen, kjer so pozdravili prevzvišenega mil. g. opat, č. o. gvardijan in v imenu odsotnega e. kr. namestniškega svetnika g. barona Müllerja e. kr. okrajni nadkomisar g. Ferdo Coffal, zares ganljiv pa je bil le-ta pri stopnicah, ki peljejo v lično samostansko cerkev na gričku. V prisrčnih besedah so tu pod krasnim slavolokom z napisom: Ekseleucia, knezoško prevzvišen Lavantinski, Vam poklanja z ljudstvom samostan sv. kapucinski — pozdravili premil. Najpastirja preč. o. provincijal štajerske kapucinske provincije, o. donat Zupančič, župan celjske okolice g. J. Glinšek, cerkveni ključar g. Fr. Kmecl v imenu tretjerednikov, Pepca Golavšek v imenu tretjerednic, in Zora Dolar v imenu šolske mladine. Po prihodu v krasno razsvetljeno cerkev, katero je zopet krasil slavolok z napisom: Pridi verno ljudstvo, samostan Te vabi, Jubilejne dni v svoj dušni prid porabi — so bile tamkaj popevane lavretanske litanije z dvema sv. blagoslovoma. Na večer so zapeli učenci Celjske orglarske šole pod spretnim vodstvom g. vodje K. Bervarja pred obednico nekaj lepih pesmic, za kar so se Prevzvišeni najprijazneje zahvalili. Dne 3. oktobra, na praznik rožnavenske Kraljice matere božje Marije se je pričela cerkvena slovesnost ob 9. uri dopoldne. Premilostljivi knez in škof so najprej ob občini asistenci peli pontifikalno sv. mašo, med katero so gotovo več sto ljudi obhajali, podelili ob koncu sveti apostolski blagoslov, potem pa se podali na pridnično ter razveselili obilno število vernikov s prekrasnim, v srea segajočim nagovorom. Govorili so pred vsem o tristoletnici, odkar je bil položen vogelni kamen, o dotni samostanski cerkvi oo. kapucinov, katere je poklical nadvojvoda Ferdinand, poznaj cesar Ferdinand II., na Avstrijsko, da branijo sv. katoliško vero proti tačasnim krivovercem: pripomnili, zakaj je cerkev posvečena ravno sv. devici in mučenici Ceciliji, ker je bila namreč močna v veri in ker se je njeno nestrohljivo telo v letu 1599 po kardinalu Sfondrati našlo v Rimu, vsled česar so sv. Cecilijo takrat posebno goreče častili, ter izrekli nadpastirsko zahvalo č. oo. kapucinom za njihovo neumorno delovanje v domači cerkvi in po raznih drugih cerkvah Lavantinske škofije, za razširjanje III. reda sv. Frančiška in bratovščine sv. Uršule. Nato so Prevzvišeni pokazali, kako je sv. Frančišek Asiški, ki je pred 700 leti napravil slovesne obljube, postal Jezusu, svojemu Zveličarju, zmeraj bolj in bolj enak, ko je premišljeval Križanega ter potrpežljivo prenašal bridkosti svojega življenja. Ob koncu svojega govora so še navduševali Premilostljivi verno ljudstvo za pobožno čiščenje rožnavenske Kraljice matere božje Marije. — Bog daj, da bi obročila tridnevnik, med katero je pristopilo nad 2000 vernikov k sv. obhajilu, obilni sad za čas in za večnost!

c Sv. Jurij ob južni železnici. Vsi se zgražamo nad podlim dopisnikom „Nar. Lista“. Sedaj sprevidimo, da so naši liberalci dosegli višek častikraje in jim v tem celo rudečkarji ne morejo konkurirati. Ne mišlimo tukaj zagovarjati g. Zganka, to bode že sam storil, če se mu bo zdelo vredno, toda neki gotovi družbi svetujemo, naj prvo pometa pred svojim pragom. Podobni stepač tisti žabi, ki se je najinjala, češ. da hoče biti tako debela kakor vol in je počila. — Razumeli?

c Sv. Jurij ob juž. železnici. Postopanje našega postajenačelnika že pač presega vse meje. Vsako stranko, ki mu ne vstreže z nemškim vozničkim listom, zavrne kratkomalo, češ, ker je pisano v slovenskem jeziku, se ne more vsprejeti. Svojim uradnikom Čehom je prepovedal vsako slovensko uradovanje. Opozarjamo g. postajenačelnika, da službuje na slovenski zemlji in da so uradniki le tukaj radi nas, ne pa mi radi njih.

Slovenjgradec. Naš gospod e. kr. okrajni sodnik razpošilja vabila k pristopu k društvu za podporo zanemarjenih otrok, pa seveda samonemška. S to brezobzirnostjo daje nam lep zgled, da gredo pri zavednih slovenskih strankah njegova vabila brez obzira v koš.

c Sv. Jurij pod Tabrom. Vsak čas se zaganja jo liberalci v našega vrlega g. organista in ga po liberalni barabski maniri obkladajo z raznimi priimki. Ne morejo pozabiti, kako jim je ob zadnjih volitvah zmešal račune ter župana s policaji vred učil volilne postave. Upamo, da se tem ljubeznivim bratcem g. organist zvečer zahvali ob prihodnjih volitvah. Liberalno golazen treba povsod pobiti, da bo mir pred njo!

c Križ pri Gornjemgradu. Kmetje iz gornjegradskega okraja vprašamo g. Fr. Kocbeka, kaj je vzrok, da ne podučuje od tistega časa, ko je njegov ljubeznjivi sinček napadel kleparja v Mariboru. Mi kmetje pa vam svetujemo tako-le: tisto plačo od tistega časa, ko ne podučujete, darujte za dobre namene. Mi plačujemo učitelje zato, da podučujejo!

c Križ pri Gornjemgradu. Liberalna lista: „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik“ prav imenitno delujeta za slovensko ljudstvo. Da bi nikdo ne dvomil nad narodnim delom teh listov, sta si oba postavila na čelo besedico „narodni“. In kako se kaže to delo? Kje je tisti narod, kje tisto ljudstvo, ki hočeta zanj delovati? Par „naprednih“ učiteljev, par izgubljenih in narodno našemljenih studentekov, to je vse tisto ljudstvo, ki ga zastopata navedena lista! Kje je slovenski narod, kje je slovensko ljudstvo, so pokazale volitve. In to zavedno, krščansko ljudstvo, njegovo versko življenje in prepričanje smešita dannađan navedena lista. Gornjegradijski liberalci pošiljajo navedenima listoma take nesramne laži čez g. kaplana Berka, da se vsakemu poštenemu človeku, ki pozna naše razmere, že kar stidi. Če ne bo miru, bomo, čeprav neradi, ker se nam studijo osebni napadi, začeli tudi mi razkrinkati posamezne osebe. Gradijva več ko dovolj, Ali hočete, da povemo, kako so nastali razni napadi? Ali hočete, da poročamo o kurundičih, ki so okuževali sveži zrak v Lučki župniji. Ali o obnašanju dijakov in nešteto drugih oseb? Gotovo vam ne bo ljubo, če izve javnost za te stvari. Ako nas boste pa še naprej izzivali, pa si pripisite posledice samim sebi. — Zavedni Gornjegradijci, ki čitate napredne liste, ali se res strinjate s tako pisavo! Ali more še kdo živomiti, kje je resnica? Kdor ima še iskrico blagega čuta v srcu, mora vzkliskniti: fey taki pisarji!

c Gornjigrad. Vi podli liberalci, ali naj tudi mi pišemo, kaj govorijo ljudje po trgu o liberalcu Drukarju in njegovem sinu, o Kocbeku, o Šijanec, o Korbanu, o Konečniku, o Prodnikovem študentu in o učiteljici Pospeli, o Karlnu Mikuš in še o drugih liberalcih. Kaj? Tako dolgo boste izzivali, da se vam bo pošteno odgovorilo; saj kaj drugega tudi ne zaslužite.

c Železnica Polzeta-Kamnik. Stvarno so poročali naši listi o shodu, ki je bil dne 12. septembra na Gomilskem v zadevi železnice Polzeta-Kamnik. Ne tako liberalci. Jezi jih, da so imeli na shodu tako malo pristašev, in še ti so se do dobri osmešili. Zato, pa izlivajo sedaj svojo jezo po „Narodnem Listu“. Dajmo jim nekoliko odgovora. Da je vladna predloga te železnice sad slovenske obstrukcije, tega g. Apat ne veruje dr. Benkovicu. Pa naj vpraša poslanca Robleka, v katerega je tako zaljubljen, da je na shodu boječ vprašal, zakaj se ga ni povabilo. Prav mu je odgovoril dr. Benkovič, naj pusti pri tej stvari strankarstvo. Rančigaj pa ga je vprašal, kdo je li njega povabil. Zborovanje je javno in vsakdo ima pristop. Saj tudi L. Apat in navzoči poslanci Knobloch nista dobila posebnega povabila. Sicer bi pa Roblek na shodu s. abo naletel, kajti Savinjsčani so njega in njegovih zloglasnih pristašev že do grla siti. Poslanec Terglav tudi ne ugaja liberalcem, dasi je prav povedal, da je pri takih stvareh treba edinosti. Resolucije niso bile sprejete na predlog L. Apat, kakor piše „Narodni List“ (njegova resolucija se je tikala samo Robleka in polovico proge Polzeta-Motnik), ampak na predlog dr. Benkoviča jih je g. sklicatelj sam prebral. Res je stopil g. Apat enkrat z nekim papirjem na oder, a dr. Benkovič ga je med splošnim smehom počul, saj se ne vtika v stvari, katerih ne razume. G. Apat se je tudi hotel zadovoljiti samo s pol proge, a se mu je zopet dolazalo, da moramo zahtevati celo, a taki repi nam nič ne pomagajo. Sicer smo pa zopet imeli priložnost, opazovati liberalno značajnost. Med zborovanjem so hoteli nekateri zlasti dr. Benkoviča motiti. Spravili so se za kozolec in tam po naprednjaški navadi tukaj L. Apat je hotel dr. Benkoviču kratkomalo odreči pravico govoriti o našem okraju, dasi je naš deželni poslanec in se bo odločevala usoda železnice tudi v Gradcu. Po shodu pa je bil ravno Apat prvi pri poslanec in mu stiskal roko. Dobro bi bilo, da bi dr. Benkovič takim ljudem povedal, kako ime da zaslužijo.

c **St. Vid-Grobelno.** Verjamem ti, dopisnik „Narodnega Lista“, F. G. kmet, da se ne moreš ozirati na moje besede v zadnjem dopisu, ker te kot resnica preveč v oči bodejo. Odklanjaš tudi od mene obljubljeni vsoti 1000 K. Ali ne veš, da je to slabo znamenje za tebe, in da si s tem pokazal, da si jih nikakor ne upaš zaslužiti z zahtevanim dokazom? Vendar ostanem jaz pri svoji besedi, in onih 1000 kron je še vedno pripravljenih za tebe in za vsakogar drugega, ki mi dokaže, kar sem v zadnjem dopisu zahteval. Lahko potem ti teh 1000 K, ko jih dobiš, daš za cerkev, in vsi farani ti bomo hvaležni. S tem si prihraniš svoj lasten tisočak, ki ga menda misliš dati za cerkev, ker nam drugim k temu svetuješ. Ako pa nisi hotel tudi mene obdolžiti nekimi pisem na župnijski urad, zakaj pa potem govoriš o tem v onem dopisu v „Narodnem Listu“, ki si ga meni privoščil? Za druge pa jaz nisem odgovoren. Čudno se mi tudi zdi, da si se po svojem zadnjem dopisu že naučil novega jezika, latinščine, kakor sem slišal praviti. **Boži takoj dober in mi kmalu naznaniti, kaj se to pravi po slovensko, kar si tam zapisal po latinsko!** Ker pa vendar jako malo verujem v tvojo latinščino, spoznam, da ti nisi „dopisnik“, ampak samo „podpisnik“ tega, in kakor vse kaže, tudi prejšnjih dopisov. Svetujem ti pa, ako imaš veselje, še dalje otrobe vezati in jih pošiljati v „Narodni List“, naprosi v prihodnje, ako se ti sam ne bo ponudil, vsaj kakega Slovenca, in ne latinca, da ti bo pomagal. Saj veš, da tudi „Narodnemu Listu“ slovenski otrobi bolj dišijo, kakor latinski.

Val. Metličar.

c **Zibika.** V nedeljo 10. oktobra bo po rani službi božji v stari šoli predaval pot. učitelj Pirštinger o jesenskih delih v vinogradih in v sadovnjakih. Zibičani, pridite v velikem številu poslušati!

e **Sv. Ema.** Tukaj predava pot. učitelj Pirštinger po večernicah ob 3. uri v kaplaniji o istem predmetu kot v Zibiki. Zeleti je obilne udeležbe. V nedeljo 3. oktobra je predaval pri Sv. Petru na Medv. selu in na Sladki gori prav poljudno. Shode prireja kmetijska podružnica Mestinje — Sv. Peter.

c **Ponikva.** ob juž. žel. Veselica tukajšnjega Km. bralnega društva, ki se je vršila predzadnje nedelje dne 26. septembra v gostilni g. Zličarja, se je nad vse pričakovanje dobro obnesla. Zbralo se je lepo **število ljudstva iz domače, pa tudi iz sosednjih žup**, posebej Sentjurčani so bili častno zastopani. Preč. g. župnik Alojzij Kreft nam je kot slavnostni govornik v izbranih besedah orisal pomen in namen veselice; posebno ganljive in v srce segajoče pa so bile besede proti koncu, katere je izpregovoril v slovo mladim, k vojakom odhajajočim fantom. Neprisiljeno veselje pa je zavladalo med ljudstvom, ko se je pričel srečolov; krasni dobinki prinesli so nam mnogo zadovoljnosti in nedolžnega smeha, posebno pa še licitacija je bila kaj zanimiva, ker so nam Sentjurčani pri vsaki stvari odločno konkurirali, kar nam je pripomoglo do precejšnjega čistega dobička. Med posebnimi točkami pa so nas Sentjurski tamburaši kraškočasili z izvanredno prijetno godbo, z udarjanjem na ubrane tamburice. Za njihov trud in požrtvovalno gostoljubnost boji jim izrečena najpriskrajša zahvala. — Pa tudi naši slavčki — ponkovški peveci, so nas med odmori pod vodstvom č. g. kaplana Ašiča razveseljevali s krasnim petjem. Med ljudstvom, ko se je razhajalo, se je slišal le en glas: „da bi le še skoro bilo kaj sličnega na Ponkvi! — Kako že navadno tuintam, tako pa so se tudi ponkovški liberalci hoteli po končani veselici „odlikovati“. — Značilno je, da si privrženci Narodne stranke drznejše miroljubno družbo pri prosti zabavi s „Heil und Sieg“-klici izzivati! Iz usmiljenja še za enkrat imena teh „značajnih“ narodnjakov zamočimo, v drugič se to ne bo več zgodilo.

Brežiški okraj.

Železnica Rogatec—Brežice—Novomesto.

Splošna želja krajev ob Sotli je, da dobijo kmalu železnico, ki bo te in tudi sosedne kraje odprla prometu in svetu. Osnova se je sicer že neki odbor, da bi to vprašanje opravil do uresničenja, toda stori se dosežaj ni nič. Za to so vzeli sedaj drugi ljudje zadevo v roke. Zadnje soboto dne 2. oktobra je bilo v Brežicah v to svrhu zborovanje. Predsedoval je g. Levak iz Brežic. O stvari je poročal državni in deželni poslanec dr. Benkovič. Glede proge kjer bi naj železnica tekla, se ni nič določilo, to se je prepustilo poznejšemu času. Sedaj je potrebno, da se oskrbe vse priprave. Priprave so drage in pridejo na 1 km okoli 700 K. Priprave obstoje v tem, da se naredi splošni načrt, podrobni načrt, proračun za rentabiliteto in nazadnje splošni proračun. V širji odbor za priprave z ozirom na železnico Rogatec—Brežice—Novomesto so se izvolili kot častna predsednika Fr. pl. Šuklje, deželni glavar na Kranjskem, in dr. Fr. Jankovič, dež. glavarja namestnik; kot odborniki poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Kukovec, Pišek; nadalje dr. Jos. Barle in M. Tomazič iz Kozjega, Fr. Korošec in Fr. Ogrizek iz Sv. Križa na Slatini, Fr. Lovrec in J. Počivavšek v Podčetrtku, Jakob Bovha iz Verač, Jos. Pečnik in Martin Frece iz Bizeljskega, Avg. Preskar iz Podsrede, Martin Jug iz St. Petra pod Sv. gorami, J. Mesiček in Fr. Lipej iz Brežic; nadalje mnogi ugledni možje iz sosednje Kranjske. V odbor se še lahko vzamejo možje, ki kažejo posebno zanimanje

za železnico. Iz tega širjega odbora se je sestavil ožji odbor, v kojega spadajo dr. Barle, dr. Benkovič, Ogorevc, dr. Hočevar in Lipej. Za koncesijo se bodo potegovali dr. Barle, dr. Benkovič, Ogorevc in dr. Hočevar. V nedeljo dne 10. oktobra bodo železnična zborovanja v Kozjem, Brežicah in Rogaški Slatini.

b **Brežice.** V nedeljo dne 10. oktobra popoldne ob 3. uri je shod v Brežicah v Narodnem domu. Dnevni red: Železnica Rogatec—Brežice—Novomesto. Poroča: dr. Benkovič. Pridite!

b **Iz brežke okolice.** K zadnjem dopisu, ki trdi, da se je v gostilni Krulc zunaj mesta zaničljivo govorilo o mladeniškem shodu, se nam od verodostojne strani poroča, da poročilo temelji na očitni pomoti, vsaj v tem oziru, da bi bil gospodar sam pri tem pomagal. Nasprotno nam občespoštovana gospa gostilničarka s svojim soprogom vred zatrjuje, da se z njuno vednostjo in privoljenjem tudi v prihodnje v njuni hiši nikdar ne bode govorilo zoper to, kar je sveto našemu krščanskemu slovenskemu narodu.

b **Vinsko trgateg v bogatim vzporedom briradi društvo za tujski promet v Rajhenburgu v nedeljo dne 17. t. m.** Ker so vse dosežanje prireditve tega društva nad vse pričakovanje izvrstno uspele, je pričakovati obilne udeležbe. Slavna sosedna društva se prosijo, da se ozirajo na to pri svojih prireditvah.

b **Kozje.** V nedeljo dne 10. oktobra 1909 se vrši veliko ljudsko zborovanje v Kozjem v gost. g. Pirha. Dnevni red: Železnica Rogatec—Brežice—Novomesto. Poročata: dr. Jankovič in dr. Barle. Začetek ob 3. popoldne.

Vestnik mladinske organizacije.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Naša „Mladeniška zveza“ je priredila v nedeljo dne 26. septembra zabavni večer, ki je bil prav obilno obiskan. Spored je bil sledeči: Predsednik M. Franc Horvat, pozdravi navzoče. Kaplan Kropivšek opisuje dosežanje delovanje Zveze in razvija program za prihodnost: da se društveno življenje boljše razvije, se bo osnovalo izobraževalno društvo, ki bo vsem slojem pristopno. Na ta način pridemo tudi do gmotnih sredstev, da si napravimo knjižnico in otvorimo čitalnico. — Mladenič Lovrenc Horvat deklamira „Naš narodni dom“ (S. Gregorčič) prav dobro; vidi se mu, da ima dar za to. — Za tem se je uprizoril šaljni prizor „Zdravnik in bolnik“, in končno je bil srečolov v prid poškodovanim po toči. Bilo je 60 dobitkov, čistega dobička pa 31 kron; ta svota se je skupno z onim, kar se je prejšnjo nedeljo nabralo v cerkvi, odposlala škofijstvu. Vsem, ki so z darovi in udeležbo pripomogli k dobremu uspehu kličemo prisrčno: „Bog plati“, njim in drugim pa tudi: Na svidenje v izobraževalnem društvu.

Videm ob Savi. Dekliški Marijin shod v Dolenji vasi v župniji Videm se vrši v nedeljo dne 10. oktobra. Ob 11. uri dohod mladenk v procesijah, nato pridiga in sv. maša. Po sv. opravi zborovanje pod kozolecem gospoda Pavla Arnškega v Dolenji vasi. Po zborovanju slovesne večernice in pridiga in potem odhod v procesijah. Ta dekliški shod bo prvi na Posavju.

Rennerjev zrakoplov.

Od 26. septembra do 3. oktobra se je vršil v Gradcu običajni jesenski sejm, na katerem so bile opaziti razne zanimivosti. Med drugimi zanimivostmi pa je najbolj zanimiva mnogobrojno občinstvo velika novost, to je vodljiv zrakoplov, katerega je prav za ta sejem naredil Aleksander Renner s svojima sinovoma Anatolom in Aleksandrom. Motor na zrakoplovu je izdelala Puchova tovarna. Zrakoplov je v sredi ločen v tri predelke, izmed katerih je vsak posebej napolnjen s plinom. Poskusne vožnje so se izborno obnesle in so se vršile skoraj vsaki dan. Prihitelo je neštevilno tujcev, posebno iz Dunaja, da vidijo to posebnost, prvi avstrijski vodljivi zrakoplov. Pri vsaki vožnji se je zbralo na dirkališču čez 20.000 ljudi, da so vojaki in policija komaj vzdrževali red. Vožnje so se vršile jako mirno in so pokazale, da se da ta zrakoplov zelo lahko voditi. Umevno, da je „Estario“, (tako ime ima zrakoplov) vzbudil v vseh krogih mnogo navdušenja in je v času, ko je plaval nad strehami graškega židovja, kar mrgolelo ljudi na strehah, dimnikih in zvonikih. Deželni predsednik Clary je častital izumitelju. S tem je tedaj otvorjena doba vodljivih zrakoplovov!

Najnovejše novice.

Deželni zbor. V večerajšnji seji dne 6. oktobra so govorili: Dr. Jankovič je v slovenskem in nemškem jeziku utemeljeval dne 6. oktobra sledeči predlog: Visokemu deželnemu odboru se naroča s sporazumljenjem s c. kr. vlado po možnosti naglo na to delovati, da se doba vračanja brezobrestnih deloma od države deloma od dežele dovoljenih posojil podaljša za obe kategoriji za nadaljnjih 5 let in sicer vsem posestnikom, ki so vsled vinske krize v bedi in da se ta posojila popolnoma odpišejo pri vseh malih posestnikih, ki živijo le od dohodkov svojih vi-

nogradov. Predlagal je, da se izvoli vinogradniški odsek. Sprejeto.

Poslanec Terglav je utemeljeval predlog za podporo potoci poškodovanim posestnikom v celjskem okraju. Utemeljeval je svoj predlog v slovenskem jeziku, kar samoumevno nemškimi nacionalcem ni bilo povoljni in tudi glasovali niso za predlog, vendar pa je bila večina glasov za predlog, na kar se je predlog odkazal finančnemu odseku.

Poslanec Rožkar je vložil dva predloga, in sicer prvega za podporo po toči in suši poškodovanim v pol. okraju Ljutomer na podlagi dopisa občine Godemarci. Z drugim predlogom zahteva, da deželni odbor kar najprej vse potrebne stori, da se zvezna cesta med mariborsko in emureško cesto skoz občine Velka Ploderšnica in Malna kar najprej izdela. Poročal je tudi o občinskih potrebah občine Bolehnečice v Ljutomerskem okraju, predlagal, da se zahtevi ustreže, kar se je sklenilo v zbornici.

Dr. Korošec je zahteval, da se otvori promet na rogaški železnici do Sv. Roka, ker je proga izdelana in leži sedaj neuporabljena.

Pri slovenski interpelaciji dr. Verstovška zaradi onesnaženja Pake po usnjarskih odpadkih so Nemci zopet divjali ter naredili sejo nesklepčno.

Na Goriškem sta zmagala pri ožjih volitvah v deželni zbor v splošni skupini kandidata Slovenske ljudske stranke Fon in Manfredo z 2000 glasovi večine. — V Furlaniji so pri ožjih volitvah zmagali laški kršč. socialci.

Rogaška Slatina. V nedeljo dne 10. oktobra 1909 se vrši v čitalnici pri Sv. Križu tik Slatine zborovanje po večernicah. Dnevni red: Železnica Rogatec—Brežice in Rogatec—Krapina. Poročevalec: dr. Korošec.

Za S. S. M. je daroval rekrut Cvabte pri odhodu k vojakom 2 K. Hvala lepa!

Listnica uredništva.

Ziše: Smo dobili prepozno za to številko. — Veržej, Šetarjeva, Nova štifa, Koprivnice, Podređa, Sv. Lenart nad Laškem, Nazarje, Celje: V tej številki žal ni bilo prostora. Pride prihodnjic.

V pomožni sklad

za poškodovance po toči v ormoškem, ptujskem in sosednih okrajih so darovali sledeči p. n. gg.:

Zadnji izkaz	K 6193-59
Zavrda Alojzij, kaplan na Vranskem, nabral na odhodnici vojaških novincev	10—
Cilenšek Alojz, župnik v Poljčanah, svoj in župljanov dar	93—
Topolnik Ivan, kaplan v Šoštanju	10—
Radoslav Poljak, trg. vajence pri tvrčki Omahaen v Višnji gori, zbirko	8-20
Karba Josip, kmet na Zg. Krapju, skupiček za preostalo nabrano žito	6-11
Irgl Fr., župnik na Vranskem, dar župljanov	50—
skupaj	K 6370-90

Iskreno se zopet zahvaljuje in še priporoča

Jožef Ozmec,
župnik in deželni poslanec
v St. Lovrencu na Drav. polju.

Javno priznanje.

Povodom smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda Josipa Miloš-a, ravnatelja reške ljudske banke, ki je prominul pri izvrševanju svojega poklica zadet od razbojniške roke, izplačala mi je „Croatia“, zavarovalna družba v Zagrebu, zavarovalno glavnicu 5000 K v korist moje nedolžne hčerke tako naglo v moje popolno zadovoljstvo, da se smatram dolžno zahvaliti se jej tem potom ter jo priporočiti vsakomur kot soliden in kulanten zavarovalni zavod. Na Reki, dne 2. septembra 1909.

Jelka vd. Miloš.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od-
: lika in častni diplom k zlati kolajni. :
Krepilno sredstvo za slabotne, malo-
krvne in reknavalescente. Povzroča
voljo do jedi, utrjuje živce in popravi
kri. Izborn okus. Nad 6000 zdrav-
niških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupl se v lekarnah v steklenicah po pol l á K 2.60 in po 446 1 l á K 4.80.